

ומשנינן: וכי מי דחי פסח שני את הטומאה?! וכיון שאינו דוחה, לא שייך למיתני: ודוחה את הטומאה.⁽⁹⁴⁾

כאן שבה הגמרא לפרש מה שזכר לעיל נ א: "אמר לו רבי מאיר: והלא פר יום הכפורים וחביתי כהן גדול "ופסח" דקרבן יחיד הוא ודוחה את השבת ואת הטומאה"; ועוד נזכר לעיל: "אמר לו רבי יעקב: והלא פר העלם דבר של ציבור ושעירי עבודת כוכבים "וחגיגה" דקרבן ציבור הוא, ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה".

ומשנינן: קפבר רב ששת⁽⁹¹⁾ כדעת רבי יהודה: אין שוחטין את הפסח על היחיד בלא שיימנו אחרים עמו על הפסח, ואם כן קרבן שותפין הוא, ולא שייך בו לומר: ועושה תמורה.

וטעמא דרבי יהודה, משום שנאמר: לא תוכל לזבוח את הפסח באחד שעריך, ודרשינן: "לא תוכל לזבוח את הפסח באחד" אלא בשנים או יותר.⁽⁹²⁾

ואכתי תמהינן ארב ששת: ונוקמיה לברייתא בפסח שני, שהוא הרי ודאי בא ביחיד?!⁽⁹³⁾

וצריך להוסיף: אפילו היו הנדחים מיעוט ישראל, ובשעת עשיית פסח שני היו רוב ישראל צריכים לעשותו [כגון: שנתגיירו גרים רבים בין פסח ראשון לשני או שהגדילו הקטנים, וראה עוד דוגמא לזה בפסחים פ ב ברש"י בד"ה בראשון], הרי "נמצאו רוב ציבור צריכין לו, ורובא דציבור בשני לא עבדי" [לשון רש"י שם]. וכתב הריטב"א: ותירץ ר"י ז"ל [ראה תוספות ישנים ותוספות הרא"ש]: דאתיא אליבא דרבי נתן דסבר אכילת פסחים לא מעכבא, וכל ישראל יוצאים בפסח אחד [ראה פסחים עח ב], ומשום הכי קרי קרבן ציבור, שדינו כקרבן ציבור שאין אכילה מעכבת בו.

וכתב על זה הריטב"א בדיבור שלאחר זה: ולפירוש ר"י ז"ל, בדין הוא דמצינן למידחי דהא דלא כרבי נתן, אלא דאידך פירכא עדיפא לן.

94. הקשו בתוספות ישנים ד"ה פסח שני: והרי פלוגתא היא לקמן בעמוד זה, ורבי יהודה סבר: פסח שני דוחה את הטומאה; כלומר: ונימא דרב ששת סבירא ליה כרבי יהודה, וכשם דמשנינן גבי פסח ראשון!?

ותירצו: מכל מקום סתם משנה בפרק מי שהיה דלא דחי טומאה; כלומר: ומסתמא רב

91. הקשה בשיח יצחק: והא קיימא לן: שוחטין את הפסח על היחיד, ותיקשי לרב ששת: לוקמה בפסח ואליבא דהלכתא?! ותירץ: תלמודא הכי קאמר: היינו טעמא דלא מוקים לה בפסח משום דבפלוגתא לא קמירי, ואפשר דהאי תנא סבר דאין שוחטין את הפסח על היחיד, ומשום הכי ניחא ליה טפי לרב ששת לאוקמה באילו, אבל לעולם דרב ששת סבר כמאן דאמר שוחטין את הפסח על היחיד.

92. הקשה הרש"ש: הרי פשוט שרשאי יחיד להקדישו לפסח, אלא שאחרי כן קודם שחיטה צריך שיימנו עליו עוד, ואם כן קודם שהמנהו הרי הוא עדיין יחיד עליו ועושה תמורה?! וסיים: ויש ליישב; וראה חזון איש תמורה סימן לה סק"ב, ומה שהאריך כאן ב"חונן דעה" עמוד שסט.

93. הקשה הריטב"א: היכי משכחת לה "נוהג ביחיד ובציבור", והרי פסח שני אינו בא אלא ביחידין, כלומר: הניחא פסח ראשון, הואיל ורוב ישראל מביאין פסחיהן, הרי זה חשוב "נוהג בציבור", תאמר בפסח שני שאינו אלא ביחיד, שהרי מיעוט ישראל בלבד נדחין לפסח שני.